HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אמתניתין העור והרוטב והקיפה וכו' מצטרפין לטמא טומאת אוכלין אמר ריש לקיש לא שנו אלא עצם דהוי שומר אבל נימא לא הויא שומר ור' יוחנן אמר [א] אפילו נימא נמי הויא שומר א"ל ר' יוחנן ומי איכא שומר על גבי שומר חלחולי מחלחל מתקיף לה רב אחא אלא מעתה תפילין היכי כתבינן [ב] הא בעינן כתיבה תמה וליכא אישתמיטתיה הא דאמרי במערבא כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציב היוצא ממנו ובשערה שבנגדו טמא מאי לאו משום שומר לא משום יד נימא אחת למאי חזיא כדאמר רבי אילעא במלאי שבין המלאין ה"נ בנימא שבין הניסין והיכא איתמר דרבי אילעא אהא דתנן המלאי שבשבלין מטמאין ומיטמאין ואין מצטרפין מלאי למאי חזיא אמר רבי אילעא במלאי שבין המלאין: והרוטב מאי רוטב אמר רבא שומנא א"ל אביי הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין אלא [ג] [ד] חלב דקריש מאי איריא קריש כי לא קריש נמי [ג] דאמר ריש לקיש [א] ציר שעל גבי ירק מצטרף לככותבת ביום הכפורים התם משום יתובי דעתא הוא בכל דהו מיתבא דעתיה הכא משום איצטרופי הוא אי קריש מצטרף אי לא קריש לא מצטרף: והקיפה: מאי [ד] קיפה אמר [ה] [ו] רבה פירמא א"ל אביי הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין אלא אמר רב פפא [ו] תבלין [ז] תנן התם [ח] הקפה את הדם ואכלו או שהמחה את החלב וגמעו חייב בשלמא הקפה את הדם ואכלו כיון דאקפיה אחשובי אחשביה אלא המחה את החלב וגמעו אכילה כתיבא ביה והא לאו אכילה היא אמר ר"ל אמר קרא [ו] נפש כי האכל תאכל [ז] [ח] נפש תניא נמי גבי חמץ כה"ג [ט] המחהו וגמעו [י] אם חמץ הוא ענוש כרת [יא] אם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח בשלמא אם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח [יב] לחם עוני אמר רחמנא והאי [יג] לאו לחם עוני הוא אלא אם חמץ הוא ענוש כרת אכילה כתיב ביה אמר ריש לקיש אמר קרא [יד] נפש לרבות את השותה ותניא נמי גבי נבלת עוף טהור כה"ג [טו] המחהו באור טמא בחמה טהור והוינן בה אכילה כתיב ביה אמר ריש לקיש אמר קרא [טז] נפש לרבות את השותה אי הכי בחמה נמי בחמה איסרוחי מסרח וצריכי דאי כתב רחמנא חלב חמץ לא אתי מיניה שכן לא היתה לו שעת הכושר נבלה לא אתי מיניה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא חמץ חלב לא אתי מיניה שכן לא הותר מכללו ונבלה לא אתיא מיניה שכן ענוש כרת ואי כתב רחמנא בנבלה הנך לא אתיא מינה שכן מטמאה חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי הי תיתי לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך מה להנך שכן ענוש כרת לא לכתוב רחמנא בחמץ ותיתי מהנך מה להנך שכן לא היתה לה שעת הכושר לא לכתוב רחמנא בחלב ותיתי מהנך מה להנך שכן לא הותר מכללו תאמר בחלב שהותר מכללו ומאי ניהו אילימא חלב בהמה לגבוה נבלה נמי אשתראי מליקת עוף לגבוה ואלא חלב חיה להדיוט נבלה נמי אשתראי מליקה דחטאת העוף לכהנים לעולם חלב חיה להדיוט ודקא קשיא לך [כ] כהנים כהנים משלחן גבוה קא זכו והא דתניא [ל] הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן למה לי ליגמר מהני צריכי דאי לא כתב רחמנא הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה התם עד דאיכא כזית אף הכא נמי עד דאיכא כזית

הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין. הוה מצי למימר יטמא טומאת נבלות ג"ע טומאת נבלות לג מטמא לחיכא מילי טובא דמטמא טומאת חולין ולא מטמא טומאת נבלות נבלות כדמתני (לעיל דף קיז:) הסומט בהמה לעובד כוכבים ומפרכינן כו':

הקפה הדם ואכלו. הקפסו כמאה מיירי כדפרישית בהקומץ רבה (מנחות דף כח.) אבל בחור לא דלמא בחור עדיף מינה:

לרבות השותה. וא"ת ולמה לי קרא הא שמיה הויא בכלל אכילה [מ] כדדרשי' בפ"ג דשבועות (דף כג.) מדכתיב ואכלתם לפני וגו' מעשר דגן תירוש וקרי תירוש אכילה וי"ל דהתם במילי דשמיה כגון יין ושמן והכא במידי דבר אכילה לממאי להו [ט] ושמי להו: **לחם עוני אמר רחמנא.** הוה מצי למימר נמי אכילה כתיב ביה: **אלא אם חמץ הוא ענוש כרת הא אכילה כתיב ביה.** מ"ג דהוה מסקנא דהנהו מסקנא חמץ לית ביה כרת אלא לאו: **חמץ לא אתי מיניה שכן לא היתה לו שעת הכושר.** וא"ת אלא נמי הוה מצי למימר דחמץ הוה לו שעת הכושר וי"ל דמסקנא דהנהו מסקנא חמץ לית ביה כרת אלא לאו: **חלב לא אתי מיניה שלא הותר מכללו.** הקשה הר"ר שמואל מוורדו"ן לר' יוסי דלמא חייש להא פירכא בפסחים (דף כג.) ומשני חלב לא הותר מכללו דקאמר ורבי יוסי הגלילי אמר בהמה קאמרינן בהמה מיהא לא [מא] ולימא למיפרך נמי מה לחמץ שכן מסור בהנאה דהא לר' יוסי הגלילי חמץ מותר בהנאה דקאמר התם וי"ל דלרבי יוסי [הגלילי] ודאי לחמץ נפקא לדרשא [מב] **מה** להנך שכן **לא היתה להם שעת הכושר.** דנבלה כמו שהיא עתה מתה לא היה לה שעת הכושר מ"ג מחייש היה בה איסור מבר מן המי ומפילו למ"ד [מג] (לקמן) לחיבריס עומדת היה בה איסור שמיה זבוחה [מד]: **שכן** טומאתן במשהו. תימה דנבל מקוס מזכיר כעדשה וכאן נקט משהו וכן בפרק הסומט והמעלה (זבחים דף קו:) לפריך לקמן מאכל למה לי כו' תיתי מעריס טמאין מה לעריס טמאין שכן מטמא בכל שהוא ומיהו נלמו דכי התם נגלה ללא גרסינן ליה ללא מצטריך להזכיר משהו גבי חלב דהא חלב לא מטמא כלל וקופריס שבשו משום דבמה הכי קאמר ומי מעריס טהורים מה לעריס טהורים שכן מיסורן במשהו פירוש משום בריה וכמאן כמו כן גבי טמאים:

והא דתנן הטמאים כו'. דתניא גרסינן לקמן מסנה: ליכתוב

מסורת הש"ס

ג) [שבת קח.], ג"ל מלא דקרים. עיין ערך חל ר"ח], ג) יומא פ:, ד) [עי' תוס' לעיל קיב: ד"ה וקיפה], ה) ג"ל רבא. רש"ל, ו) [עי' תוס' נדה כ. ד"ה כלן], ז) [מיהא משמע ועי' מש"כ פז: על הגליון], ח) מנחות כח., ט) פסחים נה., י) [מיר כ.], כ) [ביצה כח. וש"נ], ל) לעיל קיב: בכורות ו:, מ) [עי' תוס' נדה נב. ד"ה שמיהן], נ) רש"י מ"ז, ס) [ועי' תוס' ביצה כה. ד"ה בחוקת ותוס' שבועות כה. ד"ה החוכל], ע) שייך לע"ב,

גליון הש"ס

גמ' תנן התם הקפה. עי' שבועות דף כג ע"ב תוס' ד"ה לרבות ובו' ושתי להו. עי' נדה דף נב ע"ב תוס' ד"ה שמיה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' אפי' נימא נמי הויא שומר. ר"ב מיי' פ"ט מהל' מאכ"א הל"ב ועי"ש בכ"מ ובו"ר:

מוסף רש"י

פירמא. מגלין ומקפקף הנאר השוכח בשולי קדירה (בבחים לה. וכעי"ז לעיל קיב:). הקפה את הדם. כמו קפלו מהומות (מנחות כא.). חייב. משום דס ש"מ מלא (שם). המחהו וגמעו. משום למח דמין דגן קלי, ומשמעינן דגמיעה כאכילה למיימו. המחה. דישטנפרי"ל בלע"ז שממחהו בנייס (פסחים לה.). אין אדם יוצא בה ידי חובתו. דלמו דרך אכילה קאכיל ליה (שם). המחהו באור. אבל נבלה שהמחהו בחמה, שהחיכו בחמה. טמא. דעדיין מוכל לאוי הוא, המחהו בחמה טהור. לפרסה טומאתו (נזיר נ.). הטמאים. אלה שטמאים לכם בכל הארץ, ר"ל יתירא (בכורות ו: וכעי"ז לעיל קיב:). צירן. שומן הלב (בכורות ו:). וקיפה. ריסוקי כשר וקפלוטות שבשולי קדירה (שם וכעי"ז לעיל שם).

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ב מהל' מעיה"ב הל"ב ועיש"ע ס"ק ב: שבועות עשור הל' ז סמג לאוין סט טוש"ע ס"ח סי' תריב סעיף ב:

כד ב מיי' פ"ג מהל' ממרים הל' ג [ופי"ד מהלכות מלכות] מלוות הלכה טו] סמג לאוין עו: **כה** ג מיי' פ"ו מהל' ממרים ומלה הל' ו טוש"ע י"ד סי' תסג סעיף ד: **כו** ד מיי' פ"ג מהל' שגה"ט הלכה י:

תורה אור השלם

1. כִּי כָל אֹכֵל חֵלֶב מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיב מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיְיָ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ: ויקרא ז כה

2. לֹא תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: דברים טז ג

3. שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכַל אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל חָמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבִעִי: שמות יב טו

4. וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְטָהֵר: ויקרא יז טו

לעזי רש"י

גלייר"א. ליחה.
פונדריל"א. שמרים, משקע.
פונדר"א. להמיס.

שיטה מקובצת

מ] אלא חלא דקריש מאי איריא: **נ]** אמר רבא פירמא: **ג]** לחם עוני אמר רחמנא והאי כיון דפרתיה לאו לחם הוא אלא אם חמץ: **ד]** ל"א ציר ממש שהיו מטבילין: **ה]** קיפה פירמא דק של בשר: **ו]** הקפה הקרישו ע"י האור: **ז]** וכל הנפש אשר תאכל נבלה וגו': **ח]** אנן בבבהמה קאמרינן בבהמה מיהא לא אישתירי אמאי אינצטריך קרא בחלב וליכא למיפרך נמי מה לחמץ כו' דהא לר' יוסי הגלילי מותר בהנאה ושמא האי נפש אתא לדרשא אחריתי: